

Гомельскі універсітэт

№ 4(978) АЎТОРАК, 14 сакавіка 2000 г. Газета заснавана ў верасні 1969 года Выходзіць два разы ў месяц Цана дагаворная

ПАВІНШАВАЛІ СА СВЯТАМ ЖАНЧЫН

Вясна на душы ў кожнай жанчыны падчас сакавіцкага свята — нават тады, калі надвор'е яшчэ не вельмі радуе сонечнымі промнямі. Цеплыня ў жаючых сэрцах — ад шчырых слоў прызнання іх дзелаў і проста чалавечых якасцей, якія яны чуюць ад мужчын: іх калег па працы, мужоў, сыноў.

На гэтым здымку, на жаль, толькі часцінка вялікага жаночага калектыву ГДУ. Фотааб'ектыву не пад сілу ахапіць іх усіх, шчырых, добразычлівых працаўніц, якіх напярэдадні свята — Дня жанчын цёпла і сардэчна павіншавалі ў рэктараце в.а.рэктара прафесар М.В.Селькін і старшыня прафкома Г.І.Варнатнікі.

Фота У.ЧЫСЦІКА.

ІМЯНЫЯ СТЫПЕНДЫЯТЫ

На падставе рашэння Савета універсітэта ад 24 лютага 2000г. па выніках з'яўляюцца экзаменацыйнай сесіі 1999-2000 навучальнага года назначаны імяныя стыпендыі:

ІМЯ Я.КАРСКАГА

з 1 сакавіка па 31 мая 2000г.

ФУРСЕВУ Яўгену — студэнту 5 курса гістарычнага факультэта з дадатковай спецыяльнасцю "Англійская мова".

ІМЯ П.БРОЎКІ

з 1 снежня 1999г. па 30 чэрвеня 2000г.

АНДРЭВАІ Марыне — студэнтцы 5 курса юрыдычнага факультэта.

ІМЯ Ф.СКАРЫНЫ

з 1 снежня 1999г. па 30 чэрвеня 2000г.

ЦЮРЫКАВУ Міхаілу — студэнту 5 курса матэматычнага факультэта;

з 1 студзеня па 30 чэрвеня 2000г.

ШЧАРБАКОВУ Івану — студэнту 5 курса эканамічнага факультэта;

з 1 студзеня па 30 чэрвеня 2000г.

МАРОЗАВУ Уладзіміру — студэнту 5 курса фізічнага факультэта з дадатковай спецыяльнасцю "Тэхнічная творчасць".

ІМЯ Я.КУПАЛЫ

з 1 лютага па 30 чэрвеня 2000г.

КАГАН Святлане — студэнтцы 4 курса філалагічнага факультэта з дадатковай спецыяльнасцю "Англійская мова".

ІМЯ К.КРАПІВЫ

з 1 лютага па 30 чэрвеня 2000г.

ЖУКАВАІ Марыне — студэнтцы 4 курса геолога-геаграфічнага факультэта.

Па ўмовах супрацоўніцтва

Дадатковая стыпендыя адміністрацыі свабоднай эканамічнай зоны "Гомель-Ратон" з 1 сакавіка па 30 чэрвеня 2000г. прызначана студэнтцы 5 курса эканамічнага факультэта спецыяльнасці "Бухгалтарскі ўлік, аналіз і аўдыт" Тамары **БАРАДЗІНОЙ**. Нагадаем, што ў маі мінулага года паміж адміністрацыяй СЭЗ "Гомель-Ратон" і нашым універсітэтам быў падпісаны дагавор аб

доўгатэрміновым супрацоўніцтве, якім прадугледжаны цесныя ўзаемасувязі па розных напрамках дзейнасці СЭЗ зацікаўлена ў падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў, якія пасля заканчэння вучобы могуць прымяняць свае веды на працягу свабоднай эканамічнай зоны. Таму яе адміністрацыя ўстанавіла стыпендыю студэнту дзённай

формы навучання, які на працягу апошніх пяці семестраў вучыўся толькі на выдатна і выбраў тэму дыпломнай работы, звязаную менавіта з дзейнасцю СЭЗ.

Т.Барадзіна пад навуковым кіраўніцтвам к.э.н., дацэнта Л.М.Кравец піша дыпломную работу "Аналіз інвестыцыйных праектаў ва ўмовах інфляцый і рызык" на матэрыялах НВА "Ратон".

Сярод пераможцаў

У канцы мінулага года прайшоў рэспубліканскі конкурс на лепшую студэнцкую работу аб помніках гісторыі і культуры. Прэзідыум Рэспубліканскага савета грамадскага аб'яднання "Беларускае добраахвотнае таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры", які з'яўляўся яго арганізатарам, падвёў вынікі конкурсу. Вызначаны дзве лепшыя работы. Адна з іх прысвечана помнікам археалогіі Крычаўскага раёна, якую выканаў калектыв студэнтаў Магілёў-

Вывучаюць родны край

скага дзяржаўнага універсітэта імя А.А.Куляшова, другая — распавядае аб унікальнай браме ў вёсцы Харомцы Акцябрскага раёна Гомельшчыны. Яе аўтары — тры студэнты гомельскіх вун: пяцікурснік гістарычнага факультэта нашага універсітэта Яўген Малаіка, трэцякурснік факультэта прамысловыяга і грамадзянскага будаўніцтва БелДУТа Андрэй Маргуліс і Аляксандр Чапега (навуковы кіраўнік ст.выкладчык кафедры ўсеагульнай гісторыі Я.А.Броўкін).

Падчас этнаграфічнай экспедыцыі на Акцябршчыну юнакі дэталёва азнаёміліся з гэтай унікальнай знаходкай, выкананай у другой палове XIX стагоддзя, распыталі ў мясцовых жыхароў аб падрабязнасцях з яе гісторыі. Іх вандроўка ставіла сваёй мэтай і арганізацыю правядзення рэстаўрацыйных работ старажытнай брамы.

Аўтары работ-пераможцаў заахвочаны грашовымі прэміямі.

Поспехі і праблемы

РАСЦЕ МАЛАДАЯ КАМП'ЮТЭРНАЯ ЭЛІТА

Гомельская школа падрыхтоўкі таленавітых праграмістаў з яўляецца адной з мацнейшых у краінах СНД і служыць своеасаблівай візітнай карткай г.Гомеля ў галіне сучасных высокіх тэхналогій.

Так высока ацэнены поспехі маладых гомельскіх інтэлектуалаў рэктарам Санкт-Пецярбургскага дзяржаўнага інстытута дакладнай механікі і оптыкі доктарам тэхнічных навук, прафесарам В.Васільевым і прафесарам В.Парфёнавым у пісьме, дасланым на адрас ГДУ імя Ф.Скарыны.

Не першы год на базе гэтай расійскай вышэйшай навучальнай установы праводзяцца паўфінальныя спаборніцтвы Паўночна-Усходняга Еўрапейскага рэгіёна чэмпіянату свету па праграмаванні, у склад журы якога ўваходзяць названыя вучоныя. У іх актыўны ўдзел прымаюць студэнты ГДУ, а таксама школьнікі, якія захапляюцца інфарматыкай. Гэты чэмпіянат лічыцца самым прэстыжным у свеце інтэлектуальным спаборніцтвам маладой камп'ютэрнай эліты.

Выкладчыкі ГДУ, педагогі школ г.Гомеля вядуць вялікую работу па пошуку і падрыхтоўцы таленавітых у галіне інфарматыкі і праграмавання маладых людзей, што прыносіць выдатныя вынікі. Зборныя каманды школьнікаў і студэнтаў з вялікім поспехам выступаюць у спаборніцтвах самага высокага рангу. Так, яны на роўных змагаліся з камандамі вядучых расійскіх універсітэтаў і навукова-адукацыйных цэнтраў і часта апыралі іх, як гэта было, напрыклад, на спаборніцтвах школьнікаў, якія праводзіліся ў лістападзе мінулага года ў Санкт-Пецярбургу. На іх гамяльчане занялі чацвёртае месца сярод 50 каманд.

На жаль, матэрыяльны цяжкасці не дазволілі выступіць у паўфінале чэмпіянату свету зборнай камандзе ГДУ, якая заваявала гэта права па выніках чвэрцьфінальных спабор-

ніцтваў. Таму неабходна зрабіць усё для таго, каб на сёлетнія снежаньскія паўфінальныя гульні яны абавязкова трапілі.

Прыродны талент, найстойлівасць, малады запал, безумоўна, вельмі неабходны ў дасягненні вяршынь камп'ютэрных навук. А дапамагае моладзі ў гэтым спраўдны энтузіязм сваёй справы начальнік інфармацыйна-вылічальнага цэнтра ГДУ, кандыдат тэхнічных навук, дацэнт М.С.Далінскі. На працягу многіх гадоў ён паспяхова кіруе гомельскай школай падрыхтоўкі таленавітых праграмістаў, за што карыстаецца заслужаным аўтарытэтам сярод вядучых вучоных і педагогаў, якія працуюць у галіне сучасных камп'ютэрных тэхналогій.

Поспехі ў гэтай справе маглі б быць яшчэ больш важкімі пры наяўнасці дастатковай матэрыяльнай базы. Даводзіцца канстатаваць, што сёння яна не адпавядае сучасным патрабаванням. Матэматычны факультэт ГДУ, які на працягу ўжо многіх гадоў рыхтуе спецыялістаў у галіне камп'ютэрных тэхналогій, выкладчыкаў матэматыкі і інфарматыкі, вядзе шырокую прафарыянтацыйную работу са школьнікамі, адчувае востры недахоп у найноўшай тэхніцы. Набыць яе самастойна ён не ў стане, таму спадзяецца на падтрымку і дапамогу ў гэтым абласнога ўпраўлення адукацыі. Наспела неабходнасць у стварэнні на базе матэматычнага факультэта абласнога цэнтра, аснашчанага магутным камп'ютэрным серверам для забеспячэння дыстанцыйнага навучання ў маштабах рэгіёна, адкрыцця камп'ютэрнага класа з 25 сучаснымі ПК, дзе маглі б пашыраць і ўдасканалваць свае веды ў праграмаванні вучні школ, студэнты ГДУ. Гэта дазволіла б яшчэ больш эфектыўна рыхтаваць выкладчыкаў матэматыкі і інфарматыкі для Гомельшчыны, а таксама развіваць таленты школьнікаў.

Т. ДУБЯК.

Традыцыі СУСТРАКАЛІСЯ ВЫПУСКНІКІ

У апошнія тры гады на кафедры АСАІ фізічнага факультэта сталі добрай традыцыяй сустрэчы выпускнікоў. Чарговая з іх адбылася ў трэцюю суботу лютага. Кожны, хто прыйшоў на родны факультэт, за "круглым" сталом раскажваў пра сябе, сваю работу.

Асабліваю цікавасць ва ўсіх выклікаў фільм, які быў зняты на кампакт-дыск у час уручэння дыпламаў у мінулым годзе. Такія сустрэчы прыносяць шмат прыемных успамінаў, выпускнікі па-новаму глядзяць на звычайныя жыццёвыя сітуацыі.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектывы фізічнага факультэта гарача віншуюць **СЫЦЬКО Уладзіміра Уладзіміравіча** з кафедры оптыкі з прысваеннем яму прэзідыумам БелВАКа вучонага звання прафесар.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты віншуюць начальніка НДС **САФОНАВА Васіля Рыгоравіча**, загадчыцу кафедры батанікі і фізіялогіі раслін **ХРАМЧАНКОВУ Вольгу Міхайлаўну** і **ШЫНКАРЭНКА Вольгу Карпаўну** з кафедры беларускай літаратуры з прысваеннем ім БелВАКам вучонага звання дацэнт.

За гонар універсітэта

ГОМЕЛЬСКІЯ ІНТЭЛЕКТУАЛЫ ЗАЯЎЛЯЮЦЬ АБ САБЕ

Многія жыхары нашай вобласці неаднаразова чулі, што Гомельскі ўніверсітэт імя Ф.Скарыны — гэта інтэлектуальны флагман паўднёва-усходняга Палесся. Але ж каб быць лідэрам у сферы розуму, недастаткова займаць першае месца толькі ў навуцы. За цяжкую справу зрабіць нашу alma mater гегемонам у інтэлектуальным спорце ўзялася студэнцкая каманда "ULTRAS".

Улічваючы, што ў дарослай лізе Беларускай Лігі Інтэлектуальных Каманд "ULTRAS" гуляе першы год, вынікі яе ўражваюць. У лістападзе знаўцы выяжджалі ў Мінск на спаборніцтвы па тэлевізійнай гульні "Рызыкаверсія" у Лізе прэтэндэнтаў. Атрымаўшы чатыры перамогі запар, каманда стала чэмпіёнам і выйшла ў лігу лідэраў. Сярод ахвяр быў нават маскоўскі "Падземнагагазсервіс". На гэтым турніры каманда "ULTRAS" выступала ў нетрадыцыйным саставе: замест Стаса Галкоўскага і Ганны Клімянок, якія змагаліся ў фінале "Першакурсніка", камандзе згадзіліся дапамагач Аляксей Палявы (БелДУТ) і яго жонка Кіра Палявая (ГДУ, факультэт замежных моў), чые правільныя адказы былі значным

укладам у агульную перамогу.

У лютым удзельнікі "ULTRAS" зноў паехалі ў Мінск, на гэты раз на чэмпіянат краіны па "Брэйн-рынг". Нягледзячы на тое, што пры адборы на чэмпіянат быў заваяваны тытул віцэ-чэмпіёна вобласці, на высокае месца каманда не разлічвала: сапернікі падабраліся больш моцныя, чым тры месяцы таму на "Рызыцы-версіі". Але ж па ходу турніру стала відавочным, што здараецца неверагоднае: нашы прадстаўнікі праходзілі стадыю за стадыяй, аднаго за адным перамагаючы знакамітых праціўнікаў. На іх шляху "склалі свае галовы" славутыя мінскія "Паняверкі" і "Вумнік", магільскі "Джокер". І толькі ў фінале пры роўным ліку на дадатковым пытанні "ULTRAS" саступіла мінскаму "АМО". Крыўдна... Выявіўся недахоп вопыту...

Другое месца ў рэспубліцы па "Брэйн-рынг" — вялікі поспех маладой універсітэцкай каманды, амаль усе ігракі якой яшчэ ў мінулым годзе гулялі ў лізе дзіцячай, а зараз ужо здольныя ставіць сабе самыя высокія мэты сярод грандаў і нават дасягаць іх!

Нельга не сказаць шчыры дзякуй спонсару універсітэцкай ка-

манды — Гомельскаму электратэхнічнаму заводу і яго дырэктару Эдуарду Дзмітрыевічу Кобрусеву, без чыёй матэрыяльнай дапамогі паездкі ў іншыя гарады на турніры былі б немагчымыя. ЭТЗ паказвае добры прыклад астатнім гомельскім прадпрыемствам.

Каманда "ULTRAS" мае вельмі ўдалы састаў, чым абавязана свайму капітану — першакурсніку гістарычнага факультэта Пятру Кузняцоў, які збіраў яе на працягу амаль трох гадоў. Усе члены каманды з розных факультэтаў! Гэта значыць, што яны здольныя адказаць на пытанні амаль з усіх галін ведаў. Вось іх імёны: Яўген Грабоўскі (I курс юрыдычнага факультэта), Ганна Клімянок (I курс матэматычнага факультэта), Максім Грамадцоў (Гомельскі абласны ліцэй на базе ГДУ), Станіслаў Галкоўскі (I курс фізічнага факультэта), а таксама аўтар гэтых радкоў. Будзем спадзявацца, што і ў далейшым нам пашанцуе паспяхова рэалізаваць свой патэнцыял.

Павел КУЗНЯЦОЎ,
студэнт гр.А-32
факультэта замежных моў.

Тэма, якая хвалюе кожнага

ЗАРПЛАТА РАСЦЕ, АЛЕ АПТЫМІЗМУ НЕ ПРЫБАЎЛЯЕ

Наименование должностей	Исходный оклад	Повыш. тар. став. за стаж, %	Повыш. тар. став. за стаж, сумма	Должностной оклад
Заведующий кафедрой				
имеющ. стаж свыше 15 лет	36 329р.	30%	10 899р.	47 227р.
имеющ. стаж свыше 10 лет	36 329р.	20%	7 266р.	43 594р.
имеющ. стаж свыше 5 лет	36 329р.	15%	5 449р.	41 778р.
имеющ. стаж свыше 1 года	36 329р.	10%	3 633р.	39 961р.
имеющ. стаж до 1 года	36 329р.	0%	-р.	36 329р.
Профессор				
имеющ. стаж свыше 15 лет	33 959р.	30%	10 188р.	44 147р.
имеющ. стаж свыше 10 лет	33 959р.	20%	6 792р.	40 751р.
имеющ. стаж свыше 5 лет	33 959р.	15%	5 094р.	39 053р.
имеющ. стаж свыше 1 года	33 959р.	10%	3 396р.	37 355р.
имеющ. стаж до 1 года	33 959р.	0%	-р.	33 959р.
Доцент				
имеющ. стаж свыше 15 лет	28 548р.	30%	8 564р.	37 112р.
имеющ. стаж свыше 10 лет	28 548р.	20%	5 710р.	34 258р.
имеющ. стаж свыше 5 лет	28 548р.	15%	4 282р.	32 830р.
имеющ. стаж свыше 1 года	28 548р.	10%	2 855р.	31 403р.
имеющ. стаж до 1 года	28 548р.	0%	-р.	28 548р.
Старший преподаватель				
имеющ. стаж свыше 15 лет	25 650р.	30%	7 695р.	33 345р.
имеющ. стаж свыше 10 лет	25 650р.	20%	5 130р.	30 780р.
имеющ. стаж свыше 5 лет	25 650р.	15%	3 848р.	29 498р.
имеющ. стаж свыше 1 года	25 650р.	10%	2 565р.	28 215р.
имеющ. стаж до 1 года	25 650р.	0%	-р.	25 650р.
Ассистент, преподаватель				
имеющ. стаж свыше 15 лет	23 963р.	30%	7 189р.	31 151р.
имеющ. стаж свыше 10 лет	23 963р.	20%	4 793р.	28 755р.
имеющ. стаж свыше 5 лет	23 963р.	15%	3 594р.	27 557р.
имеющ. стаж свыше 1 года	23 963р.	10%	2 396р.	26 359р.
имеющ. стаж до 1 года	23 963р.	0%	-р.	23 963р.

Доплаты в месяц:

за ученую степень доктора наук -- (6 мин.з/пл.) — 13 200р. в месяц;
кандидата наук — (3 мин. з/пл.) — 6 600р.;
за и.о. декана — (70% от ст.1 разряда) — 3 150р.;
за и.о. зам. декана — (65% от ст.1 разряда) — 2 925р.

Каментарый:

З 1 студзеня 2000 года згодна пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь з мэтай далейшага ўдасканалвання дзяржаўнай сістэмы падрыхтоўкі кадраў у раёнах, якія пацярпелі ў выніку аварыі на Чарнобыльскай АЭС, а таксама сацыяльнай падтрымкі работнікаў Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ф.Скарыны павышаны пасадавыя аклады прафесарска-выкладчыцкаму саставу: рэктара — на 40%, першага прарэктара, прарэкта-

ра па навуковай рабоце, загадчыкаў кафедраў, прафесараў, начальніка НДС, галоўных навуковых супрацоўнікаў — на 35%, дацэнтаў, вядучых навуковых супрацоўнікаў, вучонага сакратара — на 30%, ст.выкладчыкаў, выкладчыкаў, асістэнтаў, ст.навуковых супрацоўнікаў, навуковых супрацоўнікаў, малодшых навуковых супрацоўнікаў — на 25%, выкладчыкаў-стажораў — на 10%.

Пастановамі Саўміна Рэспублікі Беларусь ад 31 снежня 1999 года і Міністэрства працы РБ ад 1 студзеня 2000 года "Аб мерах

па ўдасканаленню ўмоў аплаты працы работнікаў арганізацый, якія фінансуюцца з бюджэту павышаны таксама аклады ўсім работнікам універсітэта. У цэлым, у прафесарска-выкладчыцкага саставу ГДУ зарплата павялічылася ў 2,28 раза, адміністрацыйна-кіраўніцкіх работнікаў — 1,79 р., вучэбна-дапаможнага персаналу — 1,72 р., у іншых катэгорый работнікаў — 1,68р.

С.ПАШУК,
начальнік планаво-фінансавага аддзела.

УВАГА: КОНКУРСЫ!

СЭЗ "ГОМЕЛЬ-РАТОН" НА РУБЯЖЫ СТАГОДДЗЯЎ

Як прызнаюць спецыялісты, свабодная эканамічная зона на зямлі Гомельшчыны развіваецца даволі дынамічна. Удала выбранае яе месцаразмяшчэнне — каля межаў трох славянскіх дзяржаў, — развітая інфраструктура паўночнага прамвузла г.Гомеля, адведзенага пад зону, высокі навукова-тэхнічны, вытворчы і кадрова патэнцыял горада садзейнічалі таму, што ў СЭЗ прыйшоў замежны інвестар. Сёння палова з 22 прадпрыемстваў-рэзідэнтаў СЭЗ — гэта прадпрыемствы з удзелам замежнага капіталу. На іх прыходзіцца асноўная доля экспертнай прадукцыі аб СЭЗ "Гомель-Ратон".

З мэтай асвятлення дасягненняў і праблем свабоднай эканамічнай зоны яе адміністрацыя правяла ў мінулым годзе конкурс на лепшую публікацыю аб СЭЗ "Гомель-Ратон". Конкурс сёлета года праводзіцца пад дэвізам "СЭЗ "Гомель-Ратон" на рубяжы стагоддзя". Яго мэта — паказаць практычную выгоду ўкладання тут інвестыцый у стварэнне сучасных высокатэхналагічных вытворчасцей, арыентаваных на экспарт прадукцыі, дынаміку і перспектывы развіцця СЭЗ.

Акрамя рэдакцыйных калектываў газет, часопісаў, радыё і тэлебачання, выдавецтваў, журналістаў прымаць у ім удзел могуць і пазаштатныя аўтары. Для тых, хто жадае правяць сябе ў галіне мастацкай творчасці аб СЭЗ "Гомель-Ратон", устанаўліваецца спецыяльная намінацыя "За лепшую публікацыю (сачыненне мастацкага характару) аб сімваліцы фірменнага знака СЭЗ "Гомель-Ратон" (стварэнне вобраза бусла, які стаіць на зямлі з узнятымі крыламі)".

Да ўдзелу ў конкурсе па гэтай намінацыі запрашаюцца і студэнты нашага ўніверсітэта.

Конкурс праводзіцца з 1 студзеня па 1 снежня 2000 года, а прэміі пераможцам будуць уручаны напярэдадні ўступлення ў першы год трэцяга тысячагоддзя. За лепшы матэрыял пазаштатных аўтараў: першая прэмія — 10 мін. зарплат, другая прэмія — 8 мін. зарплат.

Кантактны тэлефон 57-23-29.

АДМІНІСТРАЦЫЯ СЭЗ "ГОМЕЛЬ-РАТОН".

ПРЫСВЯЧАЕЦА ЮБІЛЕЮ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

Юбілею Францыска Скарыны прысвечаны конкурс, які аб'яўлены Нацыянальным навукова-асветным цэнтрам, што носіць яго імя. Як вядома, у гэтым годзе спаўняецца 510 гадоў з дня нараджэння вялікага гуманіста.

Творчае спаборніцтва праводзіцца сярод навучэнцаў і студэнтаў. Вершаваныя, праявічныя, жывапісныя, графічныя і іншыя работы на тэму "Скарына ў маім уяўленні" прымаюцца да 15 мая. Вынікі конкурсу будуць падведзены ў канцы мая, у час Трэцяга кангрэса Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў. Пераможцы атрымаюць не толькі арыгінальны ўзнагароды, але і магчымасць далейшага супрацоўніцтва з цэнтрам.

Свае работы неабходна прысылаць на адрас: 220050, г.Мінск, вул.Рэвалюцыйная, 15, Нацыянальны навукова-асветны цэнтр імя Францыска Скарыны пры Міністэрстве адукацыі Беларусі. Тэлефон для даведак 220-93-50.

СТАВКИ ПОЧАСОВОЙ ОПЛАТЫ ТРУДА

№ п/п	Контингент обучающихся	Ставки почасовой оплаты труда в % от ставки первого разряда		
		профессор, доктор наук	доцент, кандидат наук	лица, не имеющие ученой степени
1.	Учащиеся школ, профессионально-технических учебных заведений, гимназий, колледжей, средних специальных учебных заведений и др. аналогичные категории обучающихся, рабочие, работники, занимающие должности, требующие среднего специального образования, слушатели курсов	9% 405,0	8% 360,0	7,50% 337,5
2.	Студенты	11,60% 522,0	10,50% 472,5	8,50% 382,5
3.	Аспиранты, слушатели учебных заведений по повышению квалификации руководящих работников и специалистов, слушатели курсов по изучению белорусского языка	14,70% 661,5	13,20% 594,0	11,60% 522,0

СТЫПЕНДЫЯ СТУДЭНТА

...НА КІШЭННЫЯ РАСХОДЫ

З 1-га студзеня г.г. устаноўлены дзяржаўныя стыпендыі для студэнтаў вуну наступных памерах: імянная стыпендыя — 8580 руб.; вучэбныя стыпендыі па выніках сесіі для студэнтаў гуманітарных, эканамічных і педагагічных спецыяльнасцей складаюць пры балах: ад 3,6 да 4,0 — 4400 руб., ад 4,0 да 4,5 — 4840 руб., ад 4,5 да 5,0 — 5720 руб., пры 5,0 — 6600 руб. Для студэнтаў прыродазнаўча-навуковых і тэхнічных спецыяльнасцей

памер стыпендыі складае пры балах: ад 3,4 да 4,0 — 4400 руб., ад 4,0 да 4,5 — 5280 руб., ад 4,5 да 5,0 — 6160 руб., пры 5,0 — 7040 руб.

Персанальная стыпендыя савета вуну — 5720 руб., сацыяльная — 3520 руб.

Для слухачоў падрыхтоўчага аддзялення з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апякунства бацькоў, стыпендыя выплачваецца ў памеры 2750 руб.

Да 2000-годдзя хрысціянства

Гомельскі ўніверсітэт
ІЕРУСАЛІМ НА МЯЖЫ СТАГОДДЗЯЎ

(Працяг. Пачатак у № 2)

...Залаты старажытны горад... Адзін з тых, якія назаўжды застаюцца ў памяці і ніколі не забываюцца... І ўбачышы яго хаця б аднойчы, вы заўсёды, у любую хвіліну зможаце вярнуцца на старадаўняй вуліцы арабскіх кварталаў, прайсціся па Гефсеманскім садзе, падняцца на Галгофу... Бо гэты горад навечна схаваны ў вашым сэрцы, у нейкім заповітным кутку чулай душы...

... "Ір шалом" — іменна ад спалучэння дадзеных слоў, што на яўрэйскай мове абазначаюць "горад міру", была ўтворана назва Іерусаліма. І як ні дзіўна, але менавіта міру не хапала гораду на працягу яго слаўнай і драматычнай гісторыі (а існуе Іерусалім, як вядома, ужо не адно тысячагоддзе). Розныя народы ва ўсе часы вялі пастаянныя спрэчкі, войны, прэтэндуючы на права называць яго сваім. Але нягледзячы на ўсе канфлікты і дыскусіі па тэрытарыяльных і рэлігійных пытаннях горад жыве сваім звычайным, паўсядзённым жыццём, дазваляючы кожнаму, для каго ён дарагі, лічыць яго родным. І нездарма Іерусалім называюць Вечным горадам, у якім знаходзіцца цэнтр свету і сэрца трох вялікіх, сусветна вядомых рэлігій: хрысціянства, іудаізму і мусульманства.

Так, ён вельмі блізка для сэрца кожнага хрысціяніна, бо з'яўляецца горадам пакутаў і ўзнясення Ісуса Хрыста. Святы Іерусалім і для іудзеяў, якія па праву лічаць яго сапраўднай сталіцай сваёй нацыянальнай дзяржавы. Трэцяе па значнасці, пасля Мекі і Медыны, месца займае гэты горад і ва ўяўленнях прыхільнікаў ісламу, бо тут, у самым цэнтры старой часткі Іерусаліма, знаходзіцца мусульманская святыня — камень Магамета.

Але кожны бачыць горад па-свойму, што зразумела і можа тлумачыцца рознымі фактарамі (паходжаннем, прыналежнасцю да пэўнай культуры, рэлігіі, узроўнем адукаванасці і г.д.). І як сведчаць мясцовыя жыхары, еўрапейцы заўсёды глядзяць на Іерусалім як на горад незвычайны, амаль казачны, міфалагічны... Магчыма, так яно і ёсць...

Маё наведванне Іерусаліма заняло адзін дзень і было звязана з праграмай "Іерусалім хрысціянскі" рускамоўнай экскурсійнай групы. Першыя весткі пра горад мы атрымалі яшчэ ў аўтобусе, калі экскурсавод знаёміла нас з яго гісторыяй, тым самым зрабіўшы больш цікавым нашае падарожжа па Іудзейскай пустыні, што характарызуецца аднастайным ландшафтам. Мы з нецярплівасцю чакалі, калі пейзаж зменіцца і на даляглядзе ўзнікнуць Іудзейскія горы, на якіх знаходзіцца Іерусалім. Спачатку горад падаецца вельмі вялікім па памеры, хаця яго насельніцтва складае ўсяго каля 700 тысяч жыхароў. Найпрыгажэйшы від адкрываецца на Іерусалім з боку Маслічнай гары, недалёка ад якой у лагчыне, на думку хрысціян, адбудзецца Страшны суд пасля другога прышэсця Ісуса. Горад уражвае сваёй кантрастнасцю. Сучасная частка архітэктурнымі пабудовамі, шматпавярховымі будынкамі гатэляў, банкаў, рэстаранаў шмат у чым падобная да іншых вялікіх гарадоў свету, Стары Іерусалім уяўляе сабой унікальную з'яву, бо гэта своеасаблівы "горад у горадзе", дзе знікаюць часавыя і прасторавыя арыенціры, адыходзіць усё будзённае, звы-

чайнае, судатыкаюцца і суіснуюць розныя культурныя і рэлігійныя традыцыі.

Бясспрэчна, для турыстаў найбольшую цікавасць мае Стары Іерусалім, пешаходны, у які мы і адправіліся пасля прыезду, пакінуўшы аўтобус каля брамы.

Адпраўным пунктам нашага падарожжа стала Сцяна Плачу, убачыць якую жадае кожны незалежна ад веравызнання. Як вядома, гэта перш за ўсё іудзейская святыня, бо сцяна — рэшткі былога старажытнага храма, яго заходняй часткі, ніжнія камяні якой захаваліся з часоў першага Саламонава храма. Ён неаднойчы разбураўся, і таму для яўрэяў — гэта сімвал іх нацыянальнай трагедыі, драматычнай гісторыі. Але назменна прыцягальнай і прывабнай Сцяна Плачу з'яўляецца для прадстаўнікоў розных нацыянальнасцей, бо лічыцца самым блізім месцам да Бога, дзе магчымы дыялог з ім і дзейнічае рытуал "заповітнага жадання".

Любы чалавек, стоячы ля сцяны, можа не толькі пагаварыць з Усявышнім, але і папрасіць аб нечым важным, істотным у яго жыцці, выказаць заповітнае жаданне, якое з часам абавязкова павінна спраўдзіцца. А рытуал гэты адбываецца наступным чынам.

Іерусалім з вышыні птушынага палёту.

Наведвальнік у залежнасці ад полу павінен падысці да Заходняй сцяны са свайго боку (мужчыны і жанчыны па старажытнай традыцыі набліжаюцца да яе з розных бакоў), пастаяць ля яе, пагаварыць з Богам, просячы аб галоўным, а таксама пакінуць сваё жаданне, запісанае на паперцы, складзенай у некалькі разоў, у шчыліне паміж шэраватымі камянямі. Адыходзіць ад сцяны да пэўнай загароды трэба тым жа спосабам, не паварочваючыся да яе спіной.

Шчыра кажучы, сваё жаданне я загадала і запісала за некалькі дзён да паездкі ў Іерусалім, перачытвала яго шмат разоў, але, апынуўшыся ля Сцяны, нечакана разгубілася, бо ўбачыла незлічоную колькасць паперак, за кожнай з якіх — нечая мара, імкненне, жыццё...

Крыху прайшоўшы па Старым горадзе, мы апынуліся ля ўваходу ў Гефсеманскі сад. Гэта тое месца, куды прыйшоў Хрыстос напярэдадні арышту, тут, у пяхоры, ён правёў сваю апошнюю ноч на волі, пакутуючы ад сумненняў і звяртаючыся да Бога. І менавіта ў Гефсеманскім садзе Іуда здрадзіў Ісусу, пацалаваўшы Хрыста і тым самым перадаў-

шы яго рымскім стражнікам. Камень, каля якога гэта адбылося, захаваны і зараз знаходзіцца ў Храме заспакаення Багародзіцы, дзе пахавана Дзева Марыя.

Акрамя вышэй названага храма, дзе і размешчана плячора апошняй ночы Хрыста, нашу ўвагу прыцягнулі ў гэтым слаўным месцы старажытныя алівы-дрэвы, якія лічацца сучаснікамі Ісуса. Аліва — незвычайная расліна, на думку многіх, бессмяротная, бо, калі надыходзіць час і ствол паступова адмірае, становіцца пустым унутры, дрэва вырастае сябе, пускаючы апошні гнуткі парастак, які праходзіць праз стары ствол, вяртаецца ў зямлю і дае пачатак новаму адгалінаванню. Вось чаму старыя алівы такія вялізныя ў таўшчыні і ўяўляюць сабой складанае пераліцэнне адмерлых ствалоў, праз якія прабіваюцца жывыя галінкі. Менавіта таму гэтае дрэва сімвалізуе непераможнасць жыцця, яго сувязь са смерцю і безупыннасць працэсу адраджэння ў прыродзе...

У далейшым наша экскурсія цалкам суаднеслася і адпавядала падзеям, апісаным у Новым Запавеце. Арыштаваны Хрыстос паўстае перад судом пракуратора Іудзеі Понція Пілата, пасля чаго, асуджаны народам, ён пачынае свой па-

заццё, як быццам вяртаешся ў мінулае чалавецтва.

Цікава, што шмат стагоддзяў таму ключы ад Храма былі перададзены ва ўласнасць мусульманскай сям'і, што жыла поблізу, у якой з пакалення ў пакаленне па мужчынскай лініі яны перадаюцца як найкаштоўнейшая рэліквія разам з пачэсным абавязкам адчыняць і зачыняць штодзень гэтае святое для хрысціян месца. І таму ў наш час усё жадаючыя могуць пазнаёміцца і паціснуць руку сённяшняму ключніку Храма Труны Гасподняй, які з радасцю фатаграфуецца з турыстамі.

Сам храм зараз належыць пяці розным хрысціянскім цэрквам, кожная з якіх займае канкрэтную частку будынка, дзе ў пэўны час праводзіць свае службы, на якіх могуць прысутнічаць наведвальнікі. Абышоўшы храм і паглядзеўшы на месца, якое лічыцца "пулам Зямлі", мы накіраваліся на Галгофу, куды вядзе высокая лесвіца з незлічонай колькасцю прыступак. Падняўшыся наверх, мы падышлі да выявы святой Дзевы Марыі, якая сімвалізуе невыцерпны боль і пакуты маці за трагічны лёс сына. Уласна Галгофа ўяўляе сабой фігуру распяцця Хрыста на крыжы з агульнавядомым надпісам. Кроў Ісуса, па біблейскім паданні, сцякала па крыжы і, пранікаючы праз глебу, змывала першародны людскі грэх, бо Адам і Ева былі тут пахаваныя. І менавіта каля распяцця сёння асвятляюцца крыжыкі, запальваюцца свечкі.

Падышлі мы таксама і да пліты памазанія, дзе было пакладзена знятае з крыжа цела Хрыста, якое па звычай націралі духмянымі рэчывамі. Затым яно было знесена ў пяхору, на месцы якой зараз у Храме стаіць капліца. Іменна з яе на праваслаўны Вялікдзень выносіцца свяшчэнны агонь, які ўзнікае з Божай іскры. Гэтым полымем пры дапамозе спецыяльнай прылады абпальваюцца звязаныя разам трыццаць тры свечкі, што сімвалізуюць жыццё Хрыста і служаць для веруючых сродкам выратавання ад хваробы.

Нягледзячы на вялікія чэргі, мы ўсё ж такі трапілі ў капліцу, што складаецца з двух маленькіх пакойчыкаў. У адным з іх знаходзіцца пліта, якую называюць Труной Гасподняй, бо на ёй ляжала цела Ісуса да ўваскрэсення, а ў другім з'явіўся анёл, які абвясціў аб гэтай шчаслівай падзеі. З трапяткім хваляваннем маленькімі групкамі мы заходзілі ў капліцу, схіляючы галаву перад правай Бога, дрыжачымі пальцамі дакраналіся да пліты, жадаючы на доўга запомніць і захаваць гэтыя незвычайныя адчуванні.

Храм Труны Гасподняй мы пакідалі ўжо ўвечары, бо гэта быў апошні пункт у нашым маршруце.

З сумам і шкадаваннем мы вярнуліся да аўтобуса і стомленыя, але задаволеныя пакідалі Іерусалім, які паступова становіўся залатым пад няяркімі, ласкавымі промяні сонца. Колеры і абрысы рэчаў відавочна змяняліся, набываючы больш мяккія, празрыстыя адценні. І кожны імкнуўся яшчэ хаця б на хвіліну затрымаць гэтае цудоўнае імгненне, якое для нас мела істотнае значэнне, бо гэта было нашае развітанне, магчыма, назаўсёды, з Вечным горадам, усламіны аб якім надзейна схаваныя ў глыбіні нашай памяці.

Святлана КАГАН,
студэнтка гр.БА-43 філалагічнага факультэта.

Гісторыя без догмаў

НОВЫ ЭТАП У Вывучэнні БЕЛАРУСКАЙ ВЁСКИ

Спрадвеку вёска стварала падмурак сацыяльнага і эканамічнага развіцця Беларусі. Ведала вёска і часы ўздыму, і разбурання, і заняпаду. І сёння яна перажывае ці не самую складаную і цяжкую часу. Гаротнае становішча сельскагаспадарчай вытворчасці, разбуранне сацыяльнай інфраструктуры на вёсцы добра бачны ўсім, выклікаюць шчырую заклапочанасць грамадства. Дзе ж прычыны глыбокага крызісу, у якім апынулася беларуская вёска? У якім кірунку шукаць выйсце з яго? Па гэтых пытаннях ужо каторы год ідуць зацятыя спрэчкі, але адказу на іх грамадства дакуль не атрымала. Менавіта дзеля гэтага патрэбна дакладная, аб'ектыўная інфармацыя. Відавочна, што аднаго толькі эканамічнага аналізу, канстатацыі неэфектыўнасці сельскагаспадарчай вытворчасці ў Беларусі для разумення і вырашэння праблем вёскі зусім не дастаткова. Бо сельская вытворчасць залежыць не толькі ад урадлівасці глебы, клімату, узроўню тэхнічнага абсталявання, капіталаўкладанняў, але перш за ўсё ад людзей, ад іх стаўлення

да сваёй працы, да зямлі, ад традыцый і звычаяў і, нарэшце, ад самой арганізацыі сельскагаспадарчай вытворчасці.

Здавалася б, беларуская вёска гісторыі і эканамісты прысвяцілі досыць даследаванняў. Але да пачатку 90-х гадоў асноўнай мэтай, за невялікімі выключэннямі, з'яўлялася апалогія дзяржаўнага і ідэалагічнага кантролю над вёскай, адлюстраванне эканамічнага і сацыяльнага яе "роzkвіту" ва ўмовах створанай калгасна-саўгаснай сістэмы гаспадарання. Толькі ў апошнія гады з'явіліся працы, пазбаўленыя старых ідэалагічных догмаў, якія разглядаюць драматычныя, лёсавызначальныя падзеі ў развіцці беларускай вёскі ў XX стагоддзі.

Новая кніга вядомага даследчыка А.М.Сарокіна "На ростанях айчынай гісторыі. Беларуская вёска: Ад Дэкрэта да Кодэкса аб зямлі (1917-1990-я гады)" уяўляе ўдалую спробу інтэграванага, комплекснага разгляду наваейшага перыяду аграрнай гісторыі Беларусі. Гэтая праца, якая пабудавана на шырокім і разнастайным коле крыніцаў — ад сведчанняў сучаснікаў да афіцый-

ных дакументаў, у тым ліку да апошняга часу не даступных для шырокага грамадства, напісана жывой, зразумелай мовай. Кніга А.М.Сарокіна будзе вельмі цікавай і карыснай для ўсіх, хто неаб'якава да праблем беларускай вёскі, а перш за ўсё для спецыялістаў — гісторыкаў, эканамістаў, юрыстаў і, абазначым асобна, для студэнтаў гэтых спецыяльнасцей. І змест, і структура кнігі ўтвараюць з яе добры навучны дапаможнік па наваейшай аграрнай гісторыі Беларусі. Разглядаючы развіцці беларускай вёскі ў 1917-1990гг., аўтар засяроджвае ўвагу на некаторых асноўных аспектах. Гэта — перадумовы стварэння, фарміравання і функцыянавання савецкай калгасна-саўгаснай сістэмы гаспадарання на вёсцы. На багатым канкрэтным матэрыяле паказаны фіскальны характар гэтай сістэмы, яе прыгонніцкая сутнасць. Натуральна, што такая сістэма магла быць утворана толькі гвалтам, толькі прымусам. Таму зразумела тая вялікая ўвага, якая надаецца аўтарам разгляду механізма рэпрэсій, якія набылі напярэдадні і падчас калектывізацыі жahlівыя памеры.

Нішчыліся, зганяліся з зямлі не проста сяляне, што не прыймалі калектывізацыю, але і найбольш сумленныя, шчырыя і культурныя працаўнікі, носьбіты высакароднай сялянскай працоўнай этыкі.

Аўтар падрабязна і ўважліва разглядае сацыяльную структуру беларускай вёскі і тыя змены ў ёй, што адбываліся пад уздзеяннем дзяржаўнай палітыкі. Перад чытачом праходзяць лёсы сялян-аднаасобнікаў, так званых "кулакоў", сельгасрабочых. Урэшце, А.М.Сарокін разглядае эканамічныя вынікі стварэння калгасна-саўгаснай сістэмы і знішчэння значнай часткі сялянства. Аўтар, абпіраючыся на шырокае коле крыніцаў, даводзіць чытача да сутнасці, прычынаў і неэфектыўнасці калгасна-саўгаснай сістэмы. Нават у гады вышэйшага ўздыму беларускай калгаснай сельскагаспадарчай вытворчасці — у сярэдзіне-другой палове 80-х гг. — выдаткі на вытворчасць адзінкі прадукцыі перавышалі адпаведныя выдаткі ў заходнеўрапейскіх краінах у дзесяткі разоў. Высокія паказчыкі тагачаснай сельскагаспадарчай вытворчасці грунтаваліся на велізарных фінан-

савых датацыях дзяржавы, на выкарыстанні амаль што дармавых у тыя часы тэхнікі, паліва, угнаенняў, на разбуранні экалагічнага асяроддзя Беларусі. У якасці выніку, праведзенага А.М.Сарокіным даследавання развіцця беларускай вёскі, аграрнай палітыкі дзяржавы на працягу 1917-1990-х гг., магчыма прывесці словы аўтара: "Воля развіцця беларускай савецкай вёскі пераканана паказвае: слабая эканамічная матывацыя працы сялян была і застаецца найбольш уразлівым звяном аграрнай палітыкі і асноўнай прычынай цяперашняга глыбокага крызіснага стану сельскай гаспадаркі".

Праца А.М.Сарокіна ўяўляе новы этап у вывучэнні аграрнай гісторыі Беларусі наваейшага часу і, безумоўна, унёсе значны ўклад у разуменне грамадствам сутнасці праблем сучаснай беларускай вёскі і, адпаведна, у пошукі шляхоў іх вырашэння.

М.СТАРАВОЙТАЎ, дацэнт кафедры гісторыі Беларусі.
В.МІХЕДЗЬКА, асістэнт кафедры гісторыі Беларусі.

Аб творчасці нашых выпускнікоў

ПЕРАЕМНАСЦЬ ТРАДЫЦЫЙ

У мінулым годзе кафедра беларускай літаратуры нашага ўніверсітэта выдала зборнік артыкулаў "Душа прычальца крылом да неба..." аб творчасці пісьменнікаў - яго выпускнікоў (пад рэдакцыяй прафесара Г.Ф.Штэйнера).

Пад адной вокладкай сабраныя крытычныя артыкулы па творчасці такіх вядомых беларускіх пісьменнікаў, як І.Шамякін, М.Сурначоў, Л.Гаўрылаў, К.Кірзенка, М.Даніленка, П.Прануза, В.Ярац, А.Сыс, Э.Акулін, А.Зэкаў, В.Куртаніч, М.Башлакоў, А.Казлоў, А.Мельнікаў і інш. Ім выпаў лёс у розныя часы вучыцца ў адных сценах. Адметнасць зборніка ў тым, што аўтары яго - самі студэнты ці аспіранты Гомельскага ўніверсітэта. Такім чынам ажыццяўляецца пераемнасць пакаленняў, выходзяцца павага да папярэднікаў, разуменне: "Напісанае - застаецца".

Трэба нагадаць, што на Гомельшчыне нарадзілася шмат выдатных творцаў, пачынаючы ад славутага Кірылы Тураўскага да Івана Мележа, Івана Шамякіна, Івана Навуменкі (сапраўды, Іванград беларускай літаратуры, А.Макаёнка, В.Казыко, А.Грачанікава, Б.Сачанкі, В.Ярац, С.Дубаўца, М.Башлакова, А.Зэкава, І.Сяркова, Т.Мельчанка, Н.Тулупавай, М.Даніленкі, Д.Сімановіча, В.Палтаран, А.Дудара, М.Гроднева, Ул.Мехава, М.Сурначова, Л.Гаўрылава, В.Коўтун, М.Мятлічкага, Ул.Ліпскага, В.Ткачова, А.Бароўскага, І.Катлярова, С.Шах, А.Федарэнкі, Б.Пятровіча, А.Сыса, Э.Акуліна, У.Бабкова, А.Мельнікава, Л.Раманавай. А можна ж яшчэ ўгадаць С.Палуяна, М.Грамыку, С.Блатуна, Ул.Верамейчыка, М.Рахітнага, М.Чарняўскага, Л.Гаўрылава, М.Курцякова, П.Пранузу, Х.Жычку, А.Капусціна, М.Лупскава, З.Віталіна, Я.Каршыкова, А.Астапенку, А.Дзеружынскага, М.Гамолку, А.Жаўрука, М.Янчанку, В.Якавенку, Зм.Бяспалага, Р.Сабаленку. Сапраўды, "Гомельшчына - унікальны асяродак на велічным абшары славянскага сусвету. Тут, на скрыжаванні арэалаў шматвекавага бытавання разнастайных уплываў, склалася адметная культурная традыцыя. Не выпадкова, што многія фалькларысты, этнографы, лінгвісты лічылі Палессе прарадзімай усіх славян" (І.Штэйнер).

У гэтай сувязі можна прыгадаць кнігу нашых выкладчыкаў В.С.Генаш і В.І.Смыкоўскай "Літаратурная Гомельшчына" (Гомель, 1991), дзе сабраныя звесткі аб васьмідзесяці пісьменнікаў, што нарадзіліся на Гомельшчыне.

Выкладчыкі ГДУ прыкладаюць шмат намаганняў, каб захаваць гэтую творчую

атмасферу, традыцыі, пераемнасць паміж пісьменнікамі розных часоў, перадаць навучэнцам павагу да папярэднікаў, абудзіць, у рэшце рэшт, іх уласныя здольнасці.

Пры кафедры беларускай літаратуры працуе літаратурная суполка "Крынічка", якой у свой час кіраваў, на жаль, ужо нябожчык Мікола Грынчык, а зараз яе ўзначальвае вядомы наш паэт, дацэнт кафедры Віктар Ярац. Трэба таксама прыгадаць зборнік "Крыніцы", што пабачыў свет у 1998 годзе і куды ўвайшлі вершы выпускнікоў Гомельскага ўніверсітэта (укладальнік, аўтар прадмовы - загадчык кафедры беларускай літаратуры, доктар філалагічных навук, прафесар Іван Фёдаравіч Штэйнер). Менавіта яму належыць азначэнне "гомельская школа" у нацыянальнай літаратуры, асноўныя этапы станаўлення якой разглядаюцца ў прадмове да згаданага зборніка. Наша прэса ("ЛіМ", "Настаўніцкая газета") адгукалася на гэта выданне. І вось - новы крок у напрамку папулярызацыі і вывучэння твораў выпускнікоў гомельскай алма mater. Не лішне нагадаць, наколькі няпроста і дорага матэрыяльна сёння нешта выдаць. І тым больш трэба вітаць намаганні выдаўцоў, якія далі чырвонае святло сваім навучэнцам.

Адметнасць зборніка "Душа прычальца крылом да неба..." не вычэрпваецца адным фактам свайго з'яўлення, хаця, як сказана ва ўступе, "падобнага працэдэнту ў гісторыі літаратуры - і краязнаўства яшчэ не было". Яны будуць цікавыя і карысныя, як адзначана ў анатацыі, настаўнікам школ, студэнтам, краязнаўцам. Закладзены добры падмурак для ўваходжэння ў навуковую творчасць аўтараў зборніка. А некаторыя з іх сталі ўжо вядомымі ў навуковых колах. Так, Сяргей Ханеня (аўтар артыкула "Жыццё - гэта боль", прысвечанага творчасці А.Казлова) у мінулым годзе абараніў дысертацыю, выступае з крытычнымі артыкуламі ў перыядычным друку. Юлія Сальнікава па выніках мінулага года стала лаўрэатам Нацыянальнай акадэміі навук за лепшую студэнцкую работу. І гэта не толькі асабісты поспех маладога вучонага, але і яе выкладчыкаў. Артыкулы Юліі друкуюцца ў "Ліме", "Малодосці", "Тэрмапілах" і ўжо звярнулі на сябе ўвагу сваёй глыбінёй, арыгінальнасцю думкі, тонкім адчуваннем тэксту. Аўтар "ЛіМа", "Малодосці" і Наталля Гарунова. Мелі публікацыі ў рэспубліканскім друку і іншыя аўтары зборніка.

Зборнік складаецца з раздзелаў у адпаведнасці з этапамі станаўлення гомельскай ўніверсітэцкай школы. Паказальна, што прадмове да зборніка напісаў рэктар ўніверсітэта, член-карэспандэнт НАН Беларусі Л.А.Шамяткоў. Як бачым, "фізіку" (у нашым выпадку - матэматыку) "лірыка" не чужая, а калі казаць сур'ёзна, дадзены факт сведчыць, што ва ўніверсітэце ведаюць і шануюць літаратурныя набыткі сваіх выпускнікоў.

Аўтарам першага раздзела "Паэзія, агнём апаленая (лірыка паэтаў франтавога пакалення)" з'яўляецца наш вядомы бард Андрэй Мельнікаў. Цікавы штырда да творчасці Мельнікава. Магчыма, што гэтая работа таксама падштурхнула яго да

пэўных навуковых разважанняў, бо сёння ён - аўтар "ЛіМа", "Нашай нівы", "Фрагментаў", "ARCHE". Мельнікаў надзвычай цёпла і пранікнёна напісаў пра творчасць паэтаў-франтавоў Міколы Сурначова, Леаніда Гаўрылава, Кастуся Кірзенкі, Паўлюка Пранузы, якія і сталі "заснавальнікамі Гомельскай ўніверсітэцкай школы ў нацыянальнай літаратуры". Два з іх - Мікола Сурначоў і Леанід Гаўрылаў - з той вайны не вярнуліся.

У другім раздзеле "Беларусь з Палесса пачынаецца" расказваецца пра творчасць паэтаў, якія вучыліся ў ГДУ і далучыліся да паэтычнай творчасці ў 60-70 гадах. Анжэла Сувалава піша пра Алега Маісеенку ("І народзіцца паэтычнае слова"). Сёння Олег Маісеенка - начальнік упраўлення культуры Гомельскага аблвыканкама. "І тое, - адзначае аўтар артыкула, - што ён рэалізуе свой творчы патэнцыял у беларускай моўнай стыліі, сведчыць, што культура на Гомельшчыне кіруе чалавек неабякава да гэтай культуры і мовы". А.Сувалава адзначае шчырасць і сардэчнасць паэзіі Алега Маісеенкі, яе немудрагелістасць і адкрытасць.

Аксана Тусікава ў артыкуле "Такі ўжо, мабыць, мой жаночы лёс" гаворыць пра творчасць Таісы Мельчанка, вылучаючы, перш за ўсё, адданасць паэтэсы сваёй Радзіме, шчырасць і непасрэднасць выказвання.

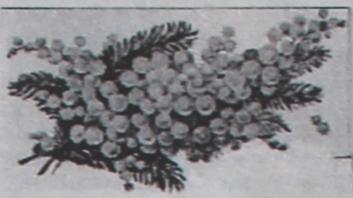
Наталля Гарунова паспрабавала па-навуковаму "вызначыць тыпова беларускія, нацыянальныя вобразы-архетыпы і прасачыць іх адлюстраванне ў творчасці Міхася Башлакова" (артыкул "Знікае Палессе, знікае..."). Гарунова прасочвае трансфармацыю вобраза балота ў паэзіі Башлакова, звяртаючыся да беларускага фальклору, твораў літаратуры, разглядае такія вобразы-архетыпы, як крыж, дарога, парог. Маладая даследчыца робіць цікавыя назіранні: "Дарчы, беларускі менталітэт сфармаваны ў значнай ступені па мадэлі балота, на аснове яго цікавай асаблівасці: на балоце цяжка што-небудзь канчаткова пабудаваць і немагчыма што-небудзь да канца разбурыць". Не баіцца Гарунова рабіць і досыць крытычныя заўвагі, што сведчыць пра назірлівасць, прынцыповасць і патрабавальнасць маладога крытыка.

Гэтыя ж якасці вылучаюць і Юлію Сальнікаву, якая піша пра свайго настаўніка, Віктара Яраца, і ўжо ў першым сказе дае ёмістае, дакладнае вызначэнне яго паэзіі: "Шчырасць, глыбокая эмацыянальнасць, жыццядараснасць, выразная пачуццёвасць, незгасальны аптымізм...". "Прамяністым паэтам" называе Юлія Сальнікава Віктара Яраца, пацвярджаючы свае словы дакладным і ўдумлівым аналізам. Адчуваецца, што ацэнка паэтам дня сённяшняга цалкам супадае з пазіцыяй самой аўтаркі артыкула, аб чым сведчаць такія словы: "Не маючы, а дакладна не ведаючы сваіх каранёў, пазбаўленыя гістарычнай памяці, нашчадкі гордых ліцвінаў бяруць на веру ўсялякую хлусню. Губляецца арыентацыя ў часе і прасторы, а адсюль вынікае маральная дэвальвацыя, і прыняцце вонкавай велічы за сапраўдную глыбіню, і няздольнасць адрозніваць штучнае і натуральнае".

Алеся Вялеська. (Заканчэнне ў наступным нумары).

Мир цветов — мир прекрасного

ДОЛГОЖДАНИЙ ВЕСЕННИЙ ВЕСЕНЬ!

Желтые ароматные букетики мимозы — самые популярные подарки ко дню 8 Марта. Однако ботаники эту "мимозу" относят к роду Акация и называют акация серебристая. Родина ее — Австралия. Это деревья высотой до 25м. В СНГ акация серебристая произрастает на Черноморском берегу Кавказа, откуда ее цветущие ветви привозят к весенним праздничным дням. А растение из рода Мимоза — это кустарники высотой до 1м с розово-фиолетовыми цветками, обитающие в тропиках и субтропи-

ках Америки. В оранжереях и горшечной культуре большим вниманием у любителей цветов пользуется мимоза стыдливая. Свое название она получила из-за способности складывать листочки при прикосновении.

Букеты из акации серебристой прекрасно выглядят в любых вазах, стеклянной посуде без всяких добавок и цветов. Стоит она долго, может медленно усыхать. Тычинки, выступающие из цветков и делопыщие их пушистыми, не осыпаются. Поэтому засохшие веточки "мимозы" можно использовать в сухих букетах, где они будут долго напоминать о приятном начале первого весеннего месяца.

Р.МАРКЕЛОВА, доцент кафедры ботаники и физиологии растений.

Мовай лічбаў

КОЛЬКІ НАС, ГАМЯПЬЧАН?

Колькасць пастаяннага насельніцтва Гомельскай вобласці па перапісу на 16 лютага 1999г. складала 1 мільён 545 тысяч чалавек, з яго гарадское — 68%, сельскае — 32%. Па колькасці насельніцтва наша вобласць займае трэцяе месца ў рэспубліцы пасля г.Мінска і Мінскай вобласці.

У г.Гомелі налічваецца 475,5 тыс. чалавек, або 45% агульнай колькасці гарадскога насельніцтва. Акрамя г.Гомеля ў вобласці чатыры гарады — Жлобін, Мазыр, Рэчыца, Светлагорск — маюць колькасць больш 50 тысяч чалавек.

Колькасць насельніцтва працадольнага ўзросту ў параўнанні з 1989г. зменшылася на 5%, а колькасць насельніцтва старэй гэтага ўзросту павялічылася на 3%.

Узровень адукацыі насельніцтва ў вобласці на працягу многіх дзесяцігоддзяў пастаянна змянсяўся ў бок яго павышэння. Па дадзеных перапісу 84% насельніцтва вобласці ва ўзросце 15 гадоў і старэй мелі закон-

чаную вышэйшую, сярэдняю і базавую адукацыю, супраць 76% па перапісу 1989г. Доля асоб, якія маюць вышэйшую адукацыю, сярод насельніцтва ва ўзросце 15 гадоў і старэй за 10 гадоў павялічылася з 9 да 11%, сярэдняю прафесійную — з 17 да 21%.

Па дадзеных перапісу на тэрыторыі вобласці пражываюць прадстаўнікі больш 110 нацыянальнасцей і народнасцей. Большасць жыхароў (84%) аднеслі сябе да карэннай нацыянальнасці — беларусаў, 11% — да рускіх, 3% — да ўкраінцаў, 0,4% — да яўрэяў, 0,2% — да палякаў. Найбольшая удзельная вага беларусаў у г.Гомелі — 28%.

Роднай мовай назвалі мову сваёй нацыянальнасці 85% насельніцтва вобласці. На мове сваёй нацыянальнасці размаўляюць дома 44% насельніцтва. На беларускай мове звычайна размаўляюць дома 35% насельніцтва вобласці, з іх 97% складаюць беларусы.

(Па дадзеных абласнога ўпраўлення статыстыкі).

Спорт КАМАНДА ГДУ — МАЦНЕЙШАЯ

У спорткомплексе ПО "Гомельш" завяршыўся чэмпіянат Гомеля па паўэрліфтынгу, у якім удзельнічала 9 каманд.

На вышэйшым прыступку п'едэстала гонару падняліся: пяццюкурснік гістарычнага факультэта Дзмітрый Струцінскі (67,5 кг), чацвёртакурснік факультэта фізічнай культуры Уладзімір Гадуноў (75 кг), выпускнік матэматычнага факультэта Руслан Бародзіч (90 кг), другаккурснік факультэта фізічнай куль-

туры Віктар Лосеў (100 кг) і Пётр Клімкоў (125 кг).

На рахунку нашых асілкаў яшчэ чатыры сярэбраныя ўзнагароды. У агульнакамандным заліку тройка прызёраў такая: ГДУ імя Ф.Скарыны, БелДУТ і "Гомель-дрэў".

Нагадаю, што трэніруе нашу каманду ст.выкладчык кафедры фізічнага выхавання і спорту майстар спорту Уладзімір Галавач.

В.МАРЧАНКА.

ГОМЕЛЬСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСИТЕТ ИМЯ Ф.СКАРЫНЫ

- аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасадаў па кафедрах: — філасофіі — ст.выкладчыка; — тэорыі і практыкі англійскай мовы — дацэнта; — нямецкай мовы — ст.выкладчыка (2); — дыферэнцыяльных ураўненняў — заг.кафедры; — эканомікі і кіравання вытворчасцю — дацэнта; — батанікі і фізіялогіі раслін — асістэнта; — заалогіі і аховы прыроды — заг.кафедры, асістэнта; — крымінальнага права і працэсу — ст.выкладчыка; — тэарэтычнай фізікі — дацэнта.

Тэрмін падачы заяў — не пазней 1 месяца з дня апублікавання паведамлення.

Заявы накіроўваюцца на адрас: 246699, г.Гомель, вул.Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

СПЯШАЙЦЕСЯ Ў ТЭАТР!

Вы заўважаеце, як з надыходам вясны ўсім нам хочацца хутчэй скінуць са сваіх плячэй цяжар зімовай спячкі і абудзіць сваю душу. Яна прагне абнаўлення, ачышчэння,

лепшых пачуццяў. Штуршком да гэтага можа стаць... тэатр. Так-так... Менавіта ён — са сваімі вечнымі страсцямі, пошукамі і, канешне, адкрыццямі.

У абласнога драмтэатра — шырокая творчая афіша: на ўсе густы. Прафком студэнтаў ГДУ прапануе вам набыць

білеты з 50% скідкай на спектаклі: 18 сакавіка — "...Граф Нулін з чужых краёў..." па творах А.С.Пушкіна; 19 сакавіка — "Жульен і Каломба" Ж.Ануя; 22 і 25 сакавіка — "Ноч пасля выпуску" У.Цендракова.

Кошт білетаў — 95 тысяч.

ЗАСНАВАЛЬНИК — Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф.Скарыны.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.

Зарэгістравана ў Дзяржкамдруку 26 чэрвеня 1996г. Рэгістрацыйны № 263

Спонсар газеты — прафком студэнтаў.

Газета набрана і сверстана на настольно-издательском комплексе ИВЦ ГГУ, отпечатана на фабрике "Полеспечать", г.Гомель, ул. Советская, 1.

Якасць друку адпавядае якасці арыгіналаў заказчыка.

В.а.рэдактара Тамара ДУБЯК

Аб'ём 1 друк. арк.

Тыраж 1.000 экз.

Заказ 135.

Падысана да друку 10.03.2000 г.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрыты публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.